

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-12-15
Besvaras senast
2020-12-29

Till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2020/21:1009 Gummigranulat i konstgräsplaner

Just nu pågår en process inom Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa) för att ta fram ett förslag om ett totalförbud bland annat mot att använda gummigranulat från återvunna bildäck, så kallat SBR-gummi, som fyllnadsmaterial i konstgräsplaner. Förslaget har sin bakgrund i en bredare översyn av hur man kan minska spridningen av mikroplaster och har fått kritik från många remissinstanser för att baseras på alltför lösa grunder.

I Sverige finns det i dag cirka 1 300 konstgräsplaner, varav merparten har SBR-gummi som fyllnadsmaterial. Utan dessa hade breddidrottande på vintern inte varit möjligt i stora delar av landet. På så sätt skapar SBR-granulatet förutsättningar för att barn och unga ska kunna spela fotboll året runt, i hela landet, trots vårt kalla klimat. SBR-gummit är till skillnad från de alternativa material som finns på marknaden i dag väderbeständigt, har hög uthållighet över tid och bidrar till ett skonsamt underlag för idrottande utan att riskera skador. Det är egenskaper som efterfrågas av landets kommuner, och det är det material som Svenska Fotbollförbundet rekommenderar att man använder.

Varje år skapar konstgräsplaner med SBR-gummi minst 30 miljoner individmotionstimmar i Sverige. En sådan plan motsvarar upp till tio stycken planer med naturligt gräs, sett till årlig speltid.

Mycket av Echans resonemang som ligger till grund för dess förslag bygger på att man tidigare trott att gummigranulatet var en stor anledning till att mikroplast läcker ut i naturen, framför allt i haven. Detta baserades på tidiga studier av granulatspill som utgick från teoretiska resonemang om hur mycket material en plan behöver fyllas på med varje år, i stället för att mäta hur mycket som faktiskt lämnar planen. Nya och mer genomgående studier har dock visat att granulatspillet är mycket mindre än vad man tidigare trott. En mätning som genomfördes 2019 i ett samarbete mellan Svensk Däckåtervinning, Ecoloop, Svenska Fotbollförbundet och Kalmar kommun, slog fast att det med enkla medel går att minska läckaget av mikroplaster från konstgräsplaner till cirka 10 gram per år.

Studier visar också att SBR-gummi har lägre klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv än de alternativa material som finns på marknaden i dag, när man bland annat tar i beaktande de alternativa materialens klimatpåverkan som uppstår vid produktion, transport och kemikaliebehandling samt de stora

skillnaderna i materialens livslängd.

Plast har inte i naturen att göra, och självklart måste vi minska spridningen av mikroplaster, men SBR-gummit är inte skadligt för vare sig miljön eller de som idrottar på materialet, och det sprids inte till naturen i några större volymer. Därför måste vi fråga oss om det är rimligt att gå vidare med det förslag som Echa lagt fram, som i förlängningen kommer att leda till att vi måste riva upp varje konstgräsplan i hela Europa. Blir förslaget verklighet skulle det starkt begränsa möjligheten för barn och unga att idrotta utomhus året runt i Sverige.

Det bör ifrågasättas huruvida förslaget från Echa att förbjuda gummigranulat som fyllnadsmaterial i konstgräsplaner står i rimlig proportion till de ökade kostnader som ett förbud skulle innebära för landets kommuner och idrottsföreningar, särskilt då ett förbud väntas ha mycket marginella, om ens några, positiva effekter för att minska mängden mikroplaster i naturen. Echa befinner sig nu i en fas av diskussioner med medlemsstaterna, och det finns därför möjlighet att påverka utformningen av förslaget.

Med anledning av detta vill jag fråga miljö- och klimatminister Isabella Lövin:

Har ministern gjort ställningstagandet att inte bejaka förslaget från Echa om totalförbud för användning av gummigranulat som fyllnadsmaterial i konstgräs fotbollsplaner?

.....

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren